

Kvinden og Samfundet.

26. Juli.

Nr. 7 e

1895.

Udstillings-Tidende.

Kvindernes Kunstudstilling.

For Kunstnerinderne og Venner af bildende Kunst var det naturligvis et Savn ved Aabningshøjtideligheden, at Kunstafdelingen, paa Grund af sin isolerede Tilværelse i den fri Udstillings Bygning, ikke kunde tages i Øjesyn af Hds. Majestæt Dronningen. Udstillingens høje Protektrice, der, som bekendt, selv har dyrket Malerkunsten og altid vist dens Udøvere sin naadigste Interesse. Ej heller lykkedes det paa Grund af den meget indskrænkede Plads at kunne se Repræsentanter for Kunstakademiet, Kunstforeningen og de mange andre for Kunsten virksomme Institutioner. Det faldt da ganske naturligt, at man ønskede at opnaa et særligt Besøg af Hds. Majestæt i Forening med de Auctoriteter, af hvilke Kunstnerindernes Vel og Ve paa saa mange Maader er afhængigt. Da Udstillingskomiteen imidlertid erholdt Meddelelse om, at det høje Besøg paa Grund af Indisposition ikke kunde forventes i en nær Fremtid, besluttede den at afholde en lille Festlighed, hvorefter den lod udgaa smukt udstyrede Indbydelser.

I Lørdags Kl. 1 modtoges Gæsterne med grønne Planter og Blomster festligt smykkede af Præsidenten, Vicepræsidenten, Kunstafdelingens Formand og Næstformand, samt Udstillingens Forretningsvalg. Tilstede var Hs. Eks. Kultusminister Bardenheath, Departementschef Asmussen, Folkethingets Formand, Repræsentanter for Kunstakademiet, Udstillingskomiteen paa Charlottenborg, Kunstforeningen, 18de Novemberforeningen, Radererforeningen, Industriforeningen, flere Tegneskoler og last not least, Pressens Repræsentanter, blandt hvilke fandtes Korrespondenten til Kieler Zeitung, den danskfødte Frøken Frida Krag. Efter henvend en Times Ophold i Udstillingen, i hvilken man stærkt interesseret besaa de mange smukke Arbejder, bød Præsidenten Forsamlingen ind i et Sideværelse til de af Frk. Nimb overordentlig smagfuldt serverede Forfriskninger, bestaaende af sandwiches, Confekt, Frugt og Champagne. Bordene var prydede med Blomster i Udstillingens Farver, lilla Passionsblomster og gule Margueriter; dejlige grønne Planter dannede Baggrund, og pragtfulde Stokroser i alle Farvenuancer saas malerisk henkastede langs Vægpanelernes Fremspring.

I faa Ord takkede Præsidenten de Tilstedekomne for deres Nærværelse, hvorpaa Departementschef Asmussen drak en Skaal for Udstillingskomiteen og Udstillingen, som han ønskede fortsat Held og Lykke. Til Slutning tog Marinemaler Blache Ordet for at udtale en Tak og Anerkendelse til de to Kunstnerinder, Frøkerne Lunn og Dohlmann, for deres utrættelige og særdeles vellykkede Arbejde med at ordne Kunstudstillingen i Forening med en Skaal for samtlige udstillende Kunstnerinder, en Skaal, der af Foksamlingen modtoges med stærkt Bifald og Tilslutning i Form af et nifoldigt Hurra.

De udstillede Arbejders Antal udgør ifølge Katalogen 301, hvoraf 67 repræsenterer de afdøde Kunstnerinders som en historisk Indledning. Det har været en heldig Tanke samtidigt at fremstille dette Udvalg af Malerier, der foruden den Interesse de selv har, klart belyser Fremskridtet i Arbejdsmaade og Farvegivning for den virkelig interesserede Beskuer. To Ting falder straks i Øjnene ved Kvindernes Kunstudstilling; pro primo, at man har havt et sikkert Blik for, hvad man har taget med, pro secundo, at Billederne er særlig hensynsfuldt ophængte. Markeligt nok findes der flest Portræter og Figurmalerier, hvorimod Landskabsmaleriet, som netop i vor Tid blandt Kunstnerne har havt sin frodigste Blomstringstid, her kun synes et lidet dyrket Felt.

Forrest i Rækken, ikke alene ved sit herlige Talent men tillige ved sin rige og forskelligartede Produktion, staar Bertha Wegmann, med hvis mange kendte Arbejder man med Beundring og Glæde fornyer Bekendtskabet. Uopnaaet af hende selv staar vel hendes lille Portræt, 237, af den tyske Malerinde Jeanna Bauch! Hvor henrivende fint og følt er ikke Udtrykket, og hvor brillant er ikke Behandlingen af de forskellige sorte Stoffer? Se Skindet i Handskerne, Uldkjolen, de Atlaskes Baand, Sløret, alt, et Billede, der paa Parisersalonen hang Side om Side med Paul Dubois uden at blegne. Det Billede af Etatsraad Melchior, med hvilket Kunstnerinden i sin Tid vakte saa stor Opsigt, staar ikke mere højest blandt de af hende udstillede Herreportræter, men det er troldigvis en Kopi efter Originalen. Hvor stemningsfulde er ikke hendes fine Landskaber og Blomsterbilleder, særlig Nr. 254 og 238? Intet Under, at den hidtil foragtede „Fandens Mælkebøtte“ straks har fundet en Køber. Ved Siden af denne Kunstnerinde, og af mange lige saa højt skattet, staar Anna Ancher. Helt forskellig i Malemaade og Opfattelse er der fra hendes Haand i Tidens Løb udgaaet en Række talentfulde Arbejder, der ikke saaledes som Bertha Wegmanns synes at støtte sig umiddelbart op til en bestemt Kunstske. De er, dels paa Grund af deres nationale Motiver, dels paa Grund af et andet Syn paa Lysets og Skyggens Virkninger, mindre universelle men mere individuelle. Et saa glimrende Solskin, som det, hun har givet i den blaa Stue, kan neppe gøres bedre. Indtrængende, inderligt og fint overføres Stemningen i en Bordbøn (69) til Beskueren.

Johanne Krebs har udstillet flere særdeles dygtige Portræter, særlig hvad Ligheden angaar, der synes at være denne Kunstnerindes stærke Side. Hun har i de senere Aar gjort store Fremskridt og vil sandsynligvis komme til at indtage en fremtrædende Plads blandt vore Portrætmalerinder.

Sofie Holtens Kaalhave (143) er et meget dygtigt, under fransk Paavirkning malet Billede, i hvilket hun dog maaske har ladet sig forlede af det interessante i

at stemme de blaagrønne Farvetoner sammen til at gøre disse lidt for blaa. Finest og mest tiltalende er hendes udmærkede Portræt af en gammel Dame.

S. C. Holten, født Skovgaard, Edma Frølich, Laura Sarauw, Emilie Mundt, Mimi Larsen, født Schwartzkopf, Marie Henriques, alle talentfulde Kunstnerinder kendte fra de aarlige Udstillinger, er ogsaa her smukt repræsenterede.

J. Schacke Andersen og Helga Reinhard, hvis Arbejder hidtil have været mindre omtalte, udstiller hver et Par nydelige Malerier, fine i Farve og Stemning.

Medens de ovenfor omtalte Kunstnerinder have et Fællespræg af feminint Ophav, der selv i de alldygstigste giver sig Udslag i det fine, stemningsfulde, harmoniske Præg, der ubetinget maa være en Ros for Kvindens Arbejde, da det saa ofte fattes i Mændenes, staar Anna Petersen paa et fra disse noget isoleret Standpunkt. Hendes Malerier har Mangel paa denne Ynde, men besidder til Gengæld større viril Kraft og Personlighed. At Udstillingen savner Arbejder af den geniale Agnes Slott Møller er særdeles beklageligt, da hun ubetinget hører til de Kunstnerinder, der i sin Kunst forener Forstaaelsen af det tiltalende og yndefulde med det karakterfulde og kraftige. Skade, at hun undertiden henfalder til eksperimenterende Bizarrerier, der imidlertid synes at forsvinde mere og mere eftersom hendes Kunst modnes.

Blomstermaleriet, der tidligere dyrkedes af Celi-briter som Grønlund, Hammer, Jensen og Ottesen, er nu paa en enkelt Undtagelse nær flyttet over i Kvindernes Lejr, og har her fundet ypperlige Fortolkere. Augusta Dohlmann har jo nu allerede i flere Aar siddet i Højsædet, anerkendt og lovprist af alle, som paa sin Væg ønskede at eje en levende Rose, Stedmoderblomst, Begonia, Azalie o. s. v. Thi det er Kunstnerindens Hemmelighed fremfor de mange andre talentfulde Dyrkeres, at hendes Blomster lever. De er Stof, Farve, Lys og Liv! Hver Blomst har ejendommeligt Præg og tilsvarende Virkning. De taler det Sprog, som enhver, det være Mand eller Kvinde, der elsker Blomster, maa forstaa. Kunstnerinden har sikkert yderligere interesseret sine Beundrere ved at debutere med et meget dygtigt og livfuldt Portræt af gamle Professorinde Schiøtte.

Anthonore Christensen, som er ældre Kunstnerinde end Augusta Dohlmann og ligesom hun staar i første Række, hører til den ældre Skole og danner ligesom Overgangsleddet til den nuværende. Hendes Kunst er mere Atelier- end Friluftskunst, og dette Savn af Luftens og Lysets umiddelbare Virkninger gør, at den dejlige Tegning og de smukke Arrangementer ikke altid opnaar saa stor Virkning som de burde.

Foruden disse to fremragende Blomstermalerinders Arbejder findes der dygtige Billeder af Nicoline Tuxen, Emma Thomsen, samt af en lovende Begynderinde, Dagmar Olrik.

Landskabsmalerierne er, som tidligere berørt, sparsomme i Antal. Det vilde være vanskeligt at fremhæve noget enkelt, det skulde da foruden Bertha Wegmanns være S. C. Holtens „Løjparstrængen paa Skudhølle“ og Elisabeth Schiøtts Høststemning.

Marinemaleriet har en flittig og talentfuld Dyrker i Louise Bonfils, og skøndt Elise Konstantin Hansens smukke Bolger med Søfugle vel næppe kan henføres til egentlig Marinemaleri, staar de dog i en saa intim Forbindelse med Havet, at de maa nævnes her.

Til Dyrmaleriet har jo egentlig kun en blandt Malerinderne viet sig, og Agnes Lønns Navn er da saa godt kendt, at der intet særligt er at føje til. Hendes udmærkede Kostudier i Forening med hendes unge Ko med Kalv viser et for en Kvinde sjældent Øje for Opfattelsen af Dyrets Form og Naturel i Forening med sikker og dygtig Tegning, og det var at ønske, at det modellerede Arbejde snarest maatte blive udført i Bronze, hvortil det synes som skabt.

Omtalen af dette Arbejde fører En ganske naturligt ud af Farvernes og ind i Voksets, Lerets, Gibsens og Marmorets Rige. Adelgunde Vogt, der i sin Tid herskede alene som Billedhuggerinde blandt Mændene, har nu adskillige Efterkommere, og heldigvis dygtige og flinke Kunstnerinder; thi kan man end til Nød tolerere Dilettanteri i Malerkunsten, er den absolut skrækkelig at fordoje i Ler og Gibs.

Nielsine Petersens bekendte Statue af Krabbe-fiskeren er et Kunstværk af Rang, og Marie Carl Nielsens modellerede Dyr vakte jo straks meget stor Anerkendelse, og hun har senere kun befestet sit Ry endmere.

Blandt Aqvareller og Raderinger findes der ogsaa nydelige og dygtige Ting, saaledes: „Gamle Huse i Viborg“ af Charlotte Frimodt, et fint og veltruffet Portræt, tegnet af Edma Frølich, og yndefulde Raderinger af nogle Barnehoveder af Johanne Frimodt.

Med Arkitekturen, denne den største af alle bildende Kunstarter, har endnu ingen Kvinde vovet sig i Lag. Forhaabentlig vil hun findes paa Pletten, om end som en Undtagelse, naar Kvinderne næste Gang til deres Udstilling behøve Arkitekt til at opføre en egen Bygning som i Chikago.

Forinden jeg forlader de danske Kunstnerinders Arbejder for med et Par Ord at omtale de skandinaviske Søstres, kan jeg ikke tilbageholde en Henstilling til d'Hrr. Kunstneres Overvejelse. Naar man gennem hele Kvindeudstillingen faar et bestemt Indtryk af, at Kvinden paa dette Felt ved sit Arbejde staar mest jevn-sides Manden, bør hun da ikke ogsaa snart opnaa at faa Lod og Del i samtlige Goder, der tilflyde Mændene? Hun har nu sin egen Tegne- og Modelskole, samt Delagtighed i Akademiets Stipendier, men naar vil Kunstnerne indrømme hende Plads i Centralkomiteen og Komiteen for Ophængningen af de aarlige Udstillinger for at kunne varetage sine Kollegaers Tarv i disse for hende saa vigtige Led af hendes Virksomhed? Jeg tror næppe, at det er den viste Prove kunde skade nogen men gavne mange. Naar vil d'Hrr. Medlemmer af Galleribestyrelsen og Kunstforeningen lade en anerkendende og opmuntrende Andel af deres Indkøb falde i Kvindernes Lod? Mon ikke saadanne Hensyn ogsaa kunde faa sin gavnlige Indflydelse paa den Sammensmeltning af de skilte Kunstlejre, som saa ivrigt ønskes af enhver oprigtig Ven af Kunsten? Chi lo sa!

Med en Tak forud til de svenske og norske Kunstnerinder, som har givet Møde, maa man beklage, at Tilslutningen ikke har været større, og at der ikke findes særligt fremragende Arbejder. Af Emma Sparres, Elisabeth Keyzers, Emma Grubbs og Leis Schjelderups Portræter er de fleste kendte fra tidligere Udstillinger, og de faa tilkomne udviser ikke noget nyt men stadfæster samme Flid og Dygtighed. Ottilia Adelborg har sendt Originalerne til „Prinsarnes Blomsteralfabet“. De fikse og ejendommelige Tegninger blev allerede stærkt beundrede i København for et Par Aar siden, da Bogen kom ud.

Kunstafdelingen staar som et vigtigt Led i Kvindens Samfundsarbejde. Det er ubetinget her, at hun er naaet højest i sin Gerning ved Siden af Manden, og det til stor Glæde og Ære for hele Kønnet. Maatte nu blot al smaalig Kiv og Splid udelukkes og den store Kærlighed og Alvor til Kunsten blive eneraadende, da tør man sikkert spaa Kvindernes Bestræbelser paa dette Omraade en stor og smuk Fremtid!

Arelline Lund.

„Festskrift“

i Anledning af Kvindernes Udstilling

er udkommet hos Milo og fremlagt til Forhandling paa Udstillingens Læseverelse. Det er redigeret af Fru